
[2022-54-RE](#)

Causa 2022-54-RE

(Vidal Orona i d'altres c/ Principat d'Andorra)

Número de registre 405-2022. Recurs d'empara

Sentència del 20 de desembre del 2022

BOPA núm. 151, del 28 de desembre del 2022

En nom del Poble Andorrà;

El Tribunal Constitucional;

Atès l'escrit presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 9 de setembre del 2022, per la representació processal del Sr. Manel Vidal Orona, de la societat Esports de Neu Soldeu i Incles, SA (ENSISA) i de la companyia Financera d'Assegurances, SA, mitjançant el qual interposa un recurs d'empara contra l'aute del 9 d'agost del 2022, dictat per la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia, per una presumpta vulneració del dret a obtenir una decisió fonamentada en Dret, reconegut a l'article 10 de la Constitució, i, atès que demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració del dret esmentat, que anul·li la resolució impugnada, instant la Sala Penal a admetre i a tramitar normalment el seu recurs d'apel·lació contra l'aute del 31 de maig del 2022, dictat pel Tribunal de Corts, que atorga al perjudicat una provisió de fons. Així mateix, demana que se suspenguin els efectes de les resolucions de la jurisdicció ordinària fins al pronunciament constitucional;

Vista la Constitució, especialment els articles 10, 41.2, 98 c) i 102;

Vista la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, especialment el títol IV, capítols primer i sisè;

Vist l'aute del Tribunal Constitucional del 12 d'octubre del 2022 que va admetre a tràmit, sense efectes suspensius, aquesta causa;

Vist l'escrit d'al·legacions presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 2 de novembre del 2022, pel Ministeri Fiscal;

Vist l'escrit d'al·legacions presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 7 de novembre del 2022, per la representació processal del Sr. Rafael Pauner Herrero;

Vistes les conclusions formulades dintre de termini per les parts i pel Ministeri Fiscal;

Escollat l'informe del magistrat ponent, Sr. Jean-Yves Caullet;

1. Antecedents processals davant les jurisdiccions ordinàries

1.1. En el marc d'una causa seguida per un presumpte delictes menor de lesions per imprudència greu, el 3 de febrer del 2020, la Batllia va acordar una provisió de fons per un import de 100.000,00 € per tal que el perjudicat pogués atendre despeses peremptòries derivades de l'accident.

El 31 de maig del 2022, el Tribunal de Corts va acordar, mitjançant aute, una nova provisió de fons per un import de 115.000,00 € a favor del perjudicat, indicant que contra aquesta resolució es podia interposar recurs d'apel·lació en un termini de 15 dies.

1.2. La representació processal del Sr. Manel Vidal Orona, d'ENSISA i de la companyia Financera d'Assegurances, SA va interposar un recurs d'apel·lació contra aquesta decisió.

1.3. El 9 d'agost del 2022, la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia va dictar un aute en què decidia inadmetre a tràmit aquest recurs, ja que en aquesta matèria l'article 118 del Codi de procediment penal disposa textualment que: "*Únicament es pot interposar recurs d'apel·lació contra l'aute dictat pel batlle en la forma prevista a l'article 194*".

1.4. El 9 de setembre del 2022, la representació processal dels recurrents va interposar un recurs d'empara contra l'aute del 9 d'agost del 2022, dictat per la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia, per una presumpta vulneració del dret a obtenir una decisió fonamentada en Dret, reconegut a l'article 10 de la Constitució.

2. Argumentació jurídica

2.1. Argumentació dels recurrents

- Els recurrents al·leguen que la interpretació de l'article 118 del Codi de procediment penal efectuada per la Sala Penal no es pot qualificar com a lògicament i jurídicament raonable, ja que comporta que una mateixa decisió (l'atorgament d'una provisió de fons) sigui o no sigui recurrible en funció de l'òrgan que l'ha dictat.

- És a dir, només serà recurrible si aquesta decisió ha estat adoptada per la Batllia; en aquest cas, atès que la decisió ha estat adoptada pel Tribunal de Corts, aquesta no és susceptible d'apel·lació.

- Segons el seu parer aquest tractament diferenciat no té cap justificació.

- Afegeix que la interpretació de la Sala Penal no és raonable, atenent al resultat que dona lloc i tampoc s'ajusta a la finalitat perseguida pel precepte mateix, el qual no indica pas que la provisió de fons acordada pel Tribunal de Corts no pugui ser apel·lable.

- Si bé és cert que les decisions del batlle només son apel·lables per la via de l'article 194 del Codi

de procediment penal, l'apel·lació de les decisions del Tribunal de Corts s'han de canalitzar pel procediment previst als articles 195 i 196 c) d'aquest mateix Codi, com es desprèn de l'acte del Tribunal de Corts mateix del 31 de maig del 2022.

- Així mateix, addicionalment, deixen constància que la jurisprudència citada per la Sala Penal per donar suport al seu raonament, no és aplicable a aquest supòsit concret.

- Per acabar, demanen al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració del dret esmentat, que anul·li la resolució impugnada, instant la Sala Penal a admetre i a tramitar normalment el seu recurs d'apel·lació contra l'acte del 31 de maig del 2022, dictat pel Tribunal de Corts, que atorga al perjudicat una provisió de fons.

2.2. Argumentació de la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia

- La Sala Penal constata que l'acte impugnat va ser dictat pel Tribunal de Corts i no per la Batllia, i que, per tant no pot ser recorregut tal com indica l'article 118 del Codi de procediment penal que estableix en el seu darrer apartat que "*Únicament es pot interposar recurs d'apel·lació contra l'acte dictat pel batlle en la forma prevista a l'article 194*".

- La Sala Penal afegeix que la impossibilitat de recórrer en matèria d'atorgament o no de provisió de fons no infringeix el dret al recurs en matèria penal, ja que el contingut essencial d'aquest dret és poder recórrer les sentències condemnatòries i no qualsevol altra resolució que es dicti en el curs del procediment, respecte del qual el legislador pot decidir si reconeix o no la possibilitat de la seva impugnació.

- En aquest sentit cita la sentència del 3 de febrer del 2014 del Tribunal Constitucional recaiguda en la causa 2013-31-RE, i l'acte del 18 de març del 2021 d'aquesta mateixa Sala Penal.

- Per aquests motius, la Sala Penal inadmet a tràmit el recurs d'apel·lació dels recurrents.

2.3. Argumentació del Ministeri Fiscal

- El Ministeri Fiscal manifesta que la Sala Penal ha aplicat l'article 118 del Codi de procediment penal que disposa de manera clara que únicament son susceptibles de recurs en matèria de provisions de fons les decisions acordades per un batlle instructor.

- Precisa que la decisió del Tribunal de Corts no es pronuncia sobre la responsabilitat penal dels processats, sinó sobre una mesura relativa a la responsabilitat civil, com és l'atorgament a la víctima d'una provisió de fons, i, per tant, el fet que aquesta decisió no sigui susceptible d'apel·lació no vulnera el dret al recurs en matèria penal, reconegut a l'article 10.2 de la Constitució.

- En aquest sentit cita la jurisprudència constitucional en la matèria -veg. les causes 2012-14-RE; 2013-31-RE; i, 2022-9-RE.

- Responent a les al·legacions dels recurrents respecte a l'aplicació dels articles 195 i 196 c) del Codi de procediment penal, exposa que l'article 195 fa referència als recursos d'apel·lació contra les resolucions del Tribunal de Corts dictades en primera instància; i que l'article 196 c), també està citat de manera errònia, ja que fa referència als actes dictats "*en període d'execució de sentència o*

d'ordenança penal".

- El Ministeri Fiscal també posa en relleu que la lògica de la disposició legal respecte de l'apel·lació en funció del tribunal es fonamenta en el moment processal en què es dicta la resolució d'atorgament de la provisió; si es dicta en la fase d'instrucció, que per definició és una fase incipient i inicial del procediment penal, es podrà interposar recurs; contràriament a allò que succeeix quan la decisió es dicta pel tribunal jutgador, en fase intermitja del procediment, per un òrgan que ja coneix el resultat de la instrucció.

- Finalment, respecte de la possibilitat de recurs d'apel·lació oberta pel Tribunal de Corts en el peu de la seva decisió, el Ministeri Fiscal considera que es tracta d'un error i que la resolució de la Sala Penal retorna a la legalitat fent una aplicació correcta de l'article 118 del Codi de procediment penal.

- Per acabar, demana al Tribunal Constitucional que desestimi aquest recurs d'empara per manca de vulneració del dret al·legat.

2.4. Argumentació del Sr. Rafael Pauner Herrero

- Aquesta part manifesta que no comparteix els arguments adduïts pels recurrents, ja que el redactat de l'article 118 del Codi de procediment penal és clar i disposa que en matèria d'atorgament de provisió de fons únicament son recurribles les decisions emeses pel batlle instructor.

- La voluntat del legislador en aquesta matèria no és il·lògica, ni jurídicament irraonable, sobretot si es té en compte que el Tribunal de Corts ja ha tingut l'ocasió de pronunciar-se en apel·lació respecte de la decisió del batlle instructor d'atorgar o no la provisió de fons demanada en període d'instrucció.

- En efecte, no es pot obviar, que allò que es determina és si d'acord amb l'article 118 esmentat es donen o no es donen els requisits per atorgar una provisió de fons, quan aquesta qüestió ja ha estat objecte de debat amb plenes garanties, i el Tribunal de Corts ja ha tingut ocasió de pronunciar-se i de fonamentar jurídicament el motiu pel qual el seu atorgament era adient.

- Subsidiàriament, afegeix que els recurrents haguessin hagut de tramitar el seu recurs d'apel·lació per la via de l'article 194 del Codi de procediment penal en lloc de la dels articles 195 i 196, en considerar el Tribunal de Corts com a un òrgan de primera instància.

- Per acabar, demana al Tribunal Constitucional que desestimi aquest recurs d'empara i que imposi el pagament de les costes processals, inclosos els honoraris d'advocat, als recurrents.

3. Fonaments jurídics del Tribunal Constitucional

3.1. El Tribunal Constitucional no és ni una tercera instància, ni un tribunal suprem, ni un tribunal de cassació.

3.2. En primer lloc, els recurrents consideren que la interpretació de la llei efectuada per la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia és il·lògica i irraonable i comporta la vulneració del dret al recurs garantit a l'article 10.2 de la Constitució.

La Sala Penal fonamenta la seva decisió en l'article 118 del Codi de procediment penal que disposa de manera molt clara que únicament les decisions del batlle que acorden el pagament d'una provisió de fons son susceptibles d'apel·lació i, per tant, declara, la inadmissibilitat del recurs d'apel·lació dels recurrents presentat contra la decisió d'una provisió acordada pel Tribunal de Corts.

Cal destacar que la jurisprudència d'aquest Tribunal ha establert que el dret al recurs, reconegut a l'article 10.2 de la Constitució, se circumscriu a l'àmbit penal (veg. entre d'altres, l'auto del 7 de setembre del 2012, recaigut en la causa 2012-14-RE, la sentència del 3 de febrer del 2014, recaiguda en la causa 2013-31-RE, o la sentència del 12 de maig del 2022, recaiguda en la causa 2022-9-RE), i, que pel que fa a les altres decisions adoptades dins el marc del procediment penal, la llei determinarà les possibilitats d'apel·lació.

Ara bé, la decisió del Tribunal de Corts objecte d'apel·lació tracta de la responsabilitat civil i, per tant, no entra dins l'àmbit de la condemna penal, i, per consegüent, la decisió de la Sala Penal que declara la inadmissió a tràmit del recurs d'apel·lació dels recurrents, fonamentant-se en l'article 118 esmentat del Codi de procediment penal, no vulnera el dret al recurs en matèria penal, reconegut a l'article 10.2 de la Constitució.

3.3. En segon lloc, els recurrents addueixen que una altra interpretació de la llei hagués pogut dur a acceptar el seu recurs, i per donar suport al seu argument, citen els articles 195 i 196 del Codi de procediment penal, que segons el seu parer, permetrien la presentació d'un recurs d'apel·lació contra una decisió del Tribunal de Corts en aquesta matèria.

Ara bé, l'article 195 esmentat es refereix a l'apel·lació de les resolucions dictades en primera instància, cosa que no és el cas en aquest supòsit; i, l'article 196, es refereix als autes adoptats en període d'execució de les sentències o de les ordenances penals, supòsit que tampoc és aplicable.

3.4. Els recurrents també al·leguen el fet que el Tribunal de Corts mateix va indicar la possibilitat de formular apel·lació contra la seva decisió, però la motivació de la Sala Penal objecte d'aquest recurs d'empara rectifica de manera argumentada i fonamentada en Dret aquest error.

3.5. En darrer lloc, els recurrents consideren que la interpretació de la llei efectuada per la Sala Penal esdevé il·lògica i irraonable per tal com unes decisions que tenen la mateixa naturalesa seran o no seran susceptibles d'apel·lació en funció del tribunal que prengui la decisió.

Cal observar que si bé les decisions en qüestió tenen la mateixa naturalesa, aquestes intervenen en moments diferents del procediment. Així, en fase d'instrucció, l'acabament del procediment es troba encara llunyà, mentre que quan intervé el tribunal jutgador, l'acabament del procediment està més pròxim. Aquesta distinció i, per tant, la diferència de durada de validesa de la provisió abans de la decisió definitiva, és aquella que fonamenta la distinció que fa la llei entre les decisions adoptades per la Batllia i pel Tribunal de Corts en matèria de possibilitat d'apel·lació.

3.6. Per consegüent, la decisió de la Sala Penal impugnada està fonamentada en Dret, i no és pot qualificar d'il·lògica, ni d'irraonable, i no vulnera tampoc el dret al recurs en matèria penal, reconegut a l'article 10.2 de la Constitució.

3.7. Cal concloure que, atès que els drets dels recurrents no han estat vulnerats, el seu recurs d'empara ha de ser desestimat.

3.8. La desestimació del recurs d'empara comporta la imposició de les costes processals derivades

d'aquesta als recurrents, d'acord amb l'article 92.4 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional.

Decisió:

En atenció a tot això que s'ha exposat, el Tribunal Constitucional, per l'autoritat que li confereix la Constitució del Principat d'Andorra,

Ha decidit:

1. Desestimar el recurs d'empara interposat per la representació processal del Sr. Manel Vidal Orona, d'ENSISA i de la companyia Financera d'Assegurances, SA, contra l'aute del 9 d'agost del 2022, dictat per la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia.
2. Declarar que no s'ha vulnerat del dret a obtenir una decisió fonamentada en Dret, reconegut a l'article 10 de la Constitució.
3. Imposar als recurrents les costes processals derivades de la desestimació del seu recurs.
4. Publicar aquesta sentència, d'acord amb allò que disposa l'article 5 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*.

I així, per aquesta sentència nostra, que ha de ser notificada a la representació processal dels recurrents, a la representació processal del Sr. Rafael Pauner Herrero, al president del Tribunal de Corts, al president del Tribunal Superior de Justícia i al Ministeri Fiscal ho pronunciem, manem i signem a Andorra la Vella, el 20 de desembre del 2022.

Jean-Yves Caullet Joan Manel Abril Campoy
President Vicepresident

Dominique Rousseau Josep-D. Guàrdia Canela
Magistrat Magistrat

